

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มุ่งเน้นในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านความต้องการและความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง

ขอบเขตการศึกษา

1. ระดับพื้นที่ดำเนินการศึกษา คือ หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ใจกลางพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่ปิง ซึ่งมี 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านก้อทุ่ง บ้านก้อจอก บ้านก้อหนอง บ้านก้อท่า ตำบลก้อ อำเภอถ้ำปูน จังหวัดลำพูน
2. ระดับเนื้อหา การศึกษาจะครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ความต้องการของประชาชนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ใน 4 กิจกรรมคือ
 - 2.1.1 การเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวธรรมชาติ
 - 2.1.2 การจัดบริการด้านพาหนะรับ - ส่ง
 - 2.1.3 การบริการด้านที่พัก
 - 2.1.4 การจัดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม
 - 2.2 ระดับความพร้อมของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่
 - 2.2.1 ความรู้พื้นฐานเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - 2.2.2 ความรู้พื้นฐานด้านสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง
 - 2.2.3 เงินทุนและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2.4 การได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว
 - 2.3 ปัญหา และอุปสรรคของประชาชนท้องถิ่นในการเข้าร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คริวเรือน ในตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน จำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านก้อทุ่ง หมู่ที่ 2 บ้านก้อหนอง หมู่ที่ 3 บ้านก้อออก หมู่ที่ 4 บ้านก้อท่า ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 489 คริวเรือน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน ตำบลก้อ อ.ลี้ จ. ลำพูน

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนคริวเรือน
1	ก้อทุ่ง	656 คน	147
2	ก้อหนอง	379 คน	84
3	ก้อออก	464 คน	108
4	ก้อท่า	646 คน	150
	รวม	2,145 คน	489 คริวเรือน

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน พ.ศ. 2540

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ สุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. คำนวณหาจำนวนตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรทั้งหมด โดยใช้สูตรต่อไปนี้ (Taro Yamane อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2540)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนประชากรตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดว่าจะให้มีระดับนัยสำคัญ เป็น (0.05)

เมื่อแทนค่าในสูตรข้างต้นจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 220 คริวเรือน

2. เนื่องจากแต่ละหมู่บ้านมีประชากรไม่เท่ากัน ดังนั้นผู้วิจัยจะสุ่มตัวแทนจากแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งมีการคำนวณตัวอย่างตามสัดส่วนประชากร ในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้สูตร

$$n_1 = \frac{nN_1}{N}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 N_1 = จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน
 n_1 = จำนวนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน
 ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างจากแต่ละหมู่บ้าน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนประชากรตัวอย่าง
บ้านก้อทุ่ง	147	66
บ้านก้อหนอง	84	38
บ้านก้อจอก	108	49
บ้านก้อท่า	150	67
รวม	489	220

3. เมื่อคำนวณจำนวนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแล้วจะสุ่มครัวเรือนโดยวิธีสุ่มแบบมีระบบ (systematic random sampling) และให้หัวหน้าครัวเรือนเป็นตัวแทนของครัวเรือนที่สุ่มได้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยอาศัยแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดและคำถามแบบปลายเปิดจำนวน 4 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ รายได้ อาชีพ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมด้านความรู้พื้นฐานเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความพร้อมของประชาชนท้องถิ่นในการเข้าร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่

1. การเป็นภาคีเทศบาลตำบลเวียงจันทน์
2. การจัดบริการด้านพาหนะรับ - ส่ง
3. การจัดบริการด้านที่พัก

4. การจัดบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม
5. ความรู้ด้านสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง
6. ด้านเงินทุนและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง
7. การได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนท้องถิ่น จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอนาคต

การสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นจากการที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงให้มีความชัดเจนเหมาะสม
2. หาค่าความตรงตามเนื้อหา นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความตรงตามเนื้อหา
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวน 30 คน และนำไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ทำการศึกษาและทำความเข้าใจ ในแบบสัมภาษณ์ ก่อนจะทำการเก็บข้อมูล
2. ประสานงานกับสภาตำบลเพื่อนำเข้าวาระในวันประชุม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิ ในวันประชุมประจำเดือน เพื่อชี้แจงรายละเอียด
3. นัดหมายกับผู้ใหญ่บ้านเพื่อชี้แจง ลูกบ้านแต่ละหมู่บ้านที่เก็บข้อมูลในวันประชุมหมู่บ้านประจำเดือน
4. ดำเนินการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลดิบ ที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำมาลงรหัส และวิเคราะห์โดยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences (SPSS^{PC+}) สำหรับสถิติที่ใช้คือ

1. ค่าร้อยละ และความถี่
2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)